

Πρωώθηση αιφόρων προτύπων παραγωγής και κατανάλωσης: το παράδειγμα του ελαιολάδου – INFOIL

Διμηνιαία Εφημερίδα – Τεύχος 8^ο (Οκτώβριος 2011)

Συνάντηση Επιθεώρησης του Προγράμματος INFOIL

Το Πρόγραμμα **INFOIL** (LIFE08 INF/GR/000581) υλοποιείται στα πλαίσια της Κοινοτικής πρωτοβουλίας LIFE – Πληροφόρηση και Επικοινωνία με στόχο τη διάχυση της πληροφόρησης και την αύξηση της ευαισθητοποίησης στην πρωώθηση αιφόρων προτύπων παραγωγής και κατανάλωσης με παράδειγμα το ελαιόλαδο, με σκοπό την ελαχιστοποίηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων ειδικά σε περιοχές με υψηλή παραγωγή ελαιολάδου. Μέσω της πρωώθησης αυτής, στόχος είναι η ανάδειξη της ανάλυσης του κύκλου ζωής (Life Cycle Assessment, LCA) κατά τη διαδικασία παραγωγής και κατανάλωσης με σκοπό την αναγνώριση αλλά και την πρόληψη των περιβαλλοντικών επιπτώσεων.

Συμμετέχοντες Φορείς:

- Πολυτεχνείο Κρήτης – Τμήμα Μηχανικών Παραγωγής και Διοίκησης
- Εθνικό Ίδρυμα Αγροτικής Έρευνας (ΕΘΙΑΓΕ) - Ινστιτούτο Ελιάς και Υποτροπικών Φυτών Χανίων
- Ηλεκτική Α.Ε. - Αναπτυξιακή Εταιρεία Νομού Ηλείας
- Κοινοφελής Επιχείρηση Δήμου Μουσούρων Χανίων

Η συνάντηση επιθεώρησης του Ευρωπαϊκού Προγράμματος INFOIL (LIFE08 INF/GR/000581) έλαβε χώρα στις 13 Οκτωβρίου 2011, στην οποία συμμετείχαν εκπρόσωποι από όλους τους εταίρους του προγράμματος, από την εξωτερική ομάδα παρακολούθησης του προγράμματος INFOIL (Astrale GEIE) και εκπρόσωποι της Επιτροπής για το LIFE-Περιβάλλον υπεύθυνοι επί των τεχνικών και οικονομικών θεμάτων των ευρωπαϊκών προγραμμάτων LIFE στην Ελλάδα. Ο επιστημονικός υπεύθυνος του προγράμματος Δρ. Γ.Α. Παπαδάκης, τόνισε ότι γίνεται προσπάθεια για τήρηση του χρονοδιαγράμματος και υψηλή απόδοση και ότι το συγκεκριμένο πρόγραμμα αποτελεί το πρώτο πρόγραμμα LIFE-Πληροφόρηση στην Ελλάδα. Παράλληλα αναφέρθηκε και στις δυσκολίες που πρέπει να αντιμετωπιστούν όσον αφορά το θέμα της επίτευξης των δεικτών απόδοσης τέτοιου είδους προγραμμάτων.

Ο κ. Τσάλας, τεχνικός υπεύθυνος της LIFE, έκανε μια σύντομη αναφορά στο σκοπό της συγκεκριμένης συνάντησης. Κατά την άποψή του τα Προγράμματα LIFE είναι δύσκολα στην οικονομική διαχείρισή τους για αυτό απαιτούν μεγάλη προσοχή. Επίσης υπογράμμισε ότι τα έργα ενημέρωσης και επικοινωνίας όπως είναι το INFOIL είναι έργα που είναι ένα βήμα μπροστά, δεν μένουν στην δράση της διάδοσης απλά αλλά οφείλουν να είναι κάτι παραπάνω στο κομμάτι της επικοινωνίας. Επίσης τόνισε ότι είναι πολύ σημαντικό να μεταφέρει το feed back ενός προγράμματος που αφορά την πληροφορία όπως είναι το συγκεκριμένο.

Πραγματοποιήθηκε παρουσίαση του προγράμματος INFOIL από τον επιστημονικό υπεύθυνο, στην οποία τονίστηκαν οι δράσεις και τα παραδοτέα μέχρι την παράδοση της ενδιάμεσης έκθεσης καθώς και τα προβλεπόμενα μέχρι το τέλος του, ενώ ακολούθησαν και οι παρουσιάσεις των δράσεων ανά εταίρο. Στο τέλος της συνάντησης οι συμμετέχοντες επισκέφτηκαν το Κέντρο Πληροφόρησης στα Χανιά το οποίο απέσπασε μόνο θετικά σχόλια.

Κοινοφελής
Επιχείρηση
Δήμου
Μουσούρων
(ΜΟΥΕ)
(Χανιά)

4ο Διεθνές Συνέδριο Ελαιοτεχνολογίας OLIVEBIOTEQ 2011

Το 4ο Διεθνές Συνέδριο Ελαιοτεχνολογίας OLIVEBIOTEQ 2011 πραγματοποιήθηκε στα Χανιά από το Ινστιτούτο Ελιάς και Υποτροπικών Φυτών, μετά την αποδοχή της πρότασης του Δ/ντη του Δρ. Κ. Χατζουλάκη, που έγινε ομόφωνα αποδεκτή από τα μέλη της διεθνούς οργανωτικής επιτροπής. Η πρόταση έγινε κατά την διάρκεια του συνεδρίου OLIVEBIOTEQ 2009, που πραγματοποιήθηκε στη πόλη Sfax της Τυνησίας από 15-20 Δεκεμβρίου 2009 και οργανώθηκε από το Ινστιτούτο Ελιάς της Τυνησίας σε συνεργασία με το Διεθνές Συμβούλιο Ελαιολάδου (IOC), την Ευρωπαϊκή Ένωση και την υποστήριξη εθνικών (ΟΝΗ, DGPA, DGPCQPA, ΟΤΔ, ΥΤΑΡ) και διεθνών οργανισμών (IRD, CIHEAM, AFIDOL).

Σκοπός του συνεδρίου ήταν η παρουσίαση και συζήτηση των τελευταίων αποτελεσμάτων της έρευνας και πως αυτά θα χρησιμοποιηθούν προς όφελος του ελαιοκομικού τομέα, δεδομένου ότι το μέλλον της ελαιοκομίας εξαρτάται από την δομή και λειτουργία των συστημάτων παραγωγής και εμπορίας στις ελαιοπαραγωγικές χώρες, τους κανονισμούς για τις πολιτικές για την γεωργία και το εμπόριο και την δυναμική της παγκόσμιας αγοράς. Στο συνέδριο συμμετείχαν πάνω από 400 επιστήμονες από όλες τις ελαιοπαραγωγικές χώρες (Ευρώπη, Αφρική, Β. και Ν. Αμερική, Αυστραλία) που ασχολούνται με τα θέματα της ελαιοκαλλιέργειας, της ποιότητας, τεχνολογίας, τυποποίησης εμπορίας και διατροφικής αξίας του ελαιολάδου.

4ο Διεθνές Συνέδριο Ελαιοτεχνολογίας ΟΛΙΒΕΒΙΟΤΕQ 2011

Κατά την διάρκεια του συνεδρίου πραγματοποιήθηκαν οι παρακάτω ενημερωτικές ημερίδες:

1. Μια ημερίδα για την παρουσίαση της παρούσας κατάστασης στη βιομηχανία ελαιόλαδου με έμφαση στην ποιότητα των τροφίμων και τα θέματα υγείας των καταναλωτών
2. Ένα εργαστήριο για την παρουσίαση των τελευταίων εξελίξεων στην μεταποίηση επιτραπέζιων ελιών, δίνοντας έμφαση στην ποιότητα των τροφίμων και σε θέματα υγείας των καταναλωτών.
3. Μια έκθεση ελληνικής ΠΟΠ περιοχής ελαιόλαδου, δίνοντας στους συμμετέχοντες την ευκαιρία να εξοικειωθούν με την ελαιοκαλλιέργεια και την παραγωγή ελαιόλαδου στην Ελλάδα.

Στο συνέδριο παρουσιάστηκε και η μελέτη που έγινε στα πλαίσια του Ευρωπαϊκού Προγράμματος INFOIL και αφορά τον κίνδυνο ερημοποίησης των

εδαφών με διάφορες πρακτικές διαχείρισης σε ελαιώνες των Χανίων και της Ηλείας. Την μελέτη αυτή επιμελήθηκε ο Δρ. Κ. Κοσμάς του Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών και του Εργαστηρίου Εδαφολογίας και Γεωργικής Χημείας σε συνεργασία με τον Δρ. Ι. Μετζιδάκη και την επιστημονική του ομάδα από το Ινστιτούτο Υποτροπικών Φυτών & Ελιάς Χανίων. Η παρουσίαση της μελέτης είχε θετική ανταπόκριση και προκάλεσε το ενδιαφέρον στους συμμετέχοντες του Συνεδρίου.

Το 4^ο Διεθνές Συνέδριο στέφθηκε με μεγάλη επιτυχία και όσοι παρευρέθηκαν ανανέωσαν το ραντεβού τους για την επόμενη συνάντηση.

Κοινοφελής
Επιχείρηση
Δήμου
Μουσούρων
(ΜΟΥΔΕ)
(Χανιά)

Συμπεράσματα μελέτης της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδας για τις προοπτικές του Ελαιολάδου

Η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδας, στα πλαίσια των περιοδικών εκδόσεων για κλάδους της ελληνικής οικονομίας, συνέταξε μελέτη για το ελαιόλαδο. Η Διεύθυνση Στρατηγικής και Οικονομικής Ανάλυσης της Τράπεζας, και συγκεκριμένα οι αναλύτριες Φραγκίσκα Βουμβάκη, Μαρία Σάββα και Αθανασία Κουτούζου, εκπόνησαν ανάλυση που εστιάζει: (i) στα διαρθρωτικά χαρακτηριστικά του κλάδου στη χώρα μας καθώς και στις ανατροπές που παρατηρούνται στη διεθνή αγορά και (ii) στις μεσοπρόθεσμες προκλήσεις μετά την αναθεώρηση της ΚΑΠ αλλά και τις ευκαιρίες που υπάρχουν αν εκμεταλλευτούμε τα συγκριτικά πλεονεκτήματα του ελληνικού ελαιολάδου.

Το ελαιόλαδο αποτελεί σημαντικό κομμάτι της ελληνικής οικονομίας καθώς καλύπτει το 11% της συνολικής αγροτικής παραγωγής στην Ελλάδα σε όρους αξίας (έναντι 2% στην Ευρώπη). Ειδικότερα, η Ελλάδα είναι η τρίτη μεγαλύτερη παραγωγός ελαιολάδου (μετά την Ισπανία και την Ιταλία), με παραγωγή της τάξης των 370 χιλιάδων τόνων το 2009, η οποία αντιστοιχεί σε αξία της τάξης των €800 εκατ., συνεισφέροντας έτσι το 0,3% του ΑΕΠ (έναντι 0,2% του ΑΕΠ για τον ισπανικό κλάδο και 0,1% για τον ιταλικό).

Η διεθνής αγορά ελαιολάδου μεγεθύνεται συνεχώς τα τελευταία χρόνια. Σημειώνουμε ότι η αύξηση της παγκόσμιας παραγωγής την τελευταία εικοσαετία απορροφήθηκε σε μεγάλο βαθμό (της τάξης των ¾) από τη μεγαλύτερη διείσδυση του τυποποιημένου ελαιολάδου σε νέες αγορές.

Οι εμπορικές ροές τυποποιημένου ελαιολάδου κατευθύνονται στους βασικούς προορισμούς κατανάλωσης (εκτός των παραδοσιακών αγορών), που είναι κυρίως Η.Π.Α., Γαλλία και Γερμανία. Όσον αφορά τις χώρες προέλευσης, η Ισπανία καλύπτει το 38% της αγοράς το 2009 (από 37% το 1990), η Ιταλία το 30% της αγοράς (από 36%), η Ελλάδα το 3% (από 4%), ενώ οι λοιπές χώρες ελαιοπαραγωγοί φαίνεται να κερδίζουν μερίδιο αγοράς (29% το 2009, από 22% το 1990). Σημειώνουμε ότι η Ελλάδα και η Ισπανία εξαγουν στην Ιταλία σε τιμές κοντά στα €2/κιλό, η οποία στη συνέχεια εξαγεί σε τιμές της τάξης των €3/κιλό – ενδεικτικό ότι η Ιταλία καρπώνεται υπεραξία τουλάχιστον €1/κιλό.

Η Ελλάδα είναι η τρίτη μεγαλύτερη παραγωγός ελαιολάδου (μετά την Ισπανία και την Ιταλία), ενώ το ελληνικό ελαιόλαδο υπερέχει σε όρους ποιότητας (το 75% της ελληνικής παραγωγής είναι εξαιρετικά παρθένο ελαιόλαδο, έναντι 45% της ιταλικής και 30% της ισπανικής). Οι αιτίες που δρουν περιοριστικά στη δυναμική του κλάδου στην Ελλάδα αφορούν κυρίως διαρθρωτικές αδυναμίες σε όλα τα στάδια παραγωγής (ελαιοπαραγωγή, επεξεργασία, τυποποίηση, διανομή-προώθηση). Οι χαμηλότεροι μισθοί στην Ελλάδα δεν αρκούν για να αντισταθμίσουν την επίδραση της χαμηλής παραγωγικότητας εργασίας, με αποτέλεσμα το κόστος παραγωγής ελιών να είναι υψηλότερο στην Ελλάδα (€0,65/κιλό ελιών έναντι €0,6/κιλό στην Ιταλία και €0,55/κιλό στην Ισπανία) - καθιστώντας την ελληνική παραγωγή λιγότερο ανταγωνιστική. Στο σημείο αυτό είναι σημαντικό να αναφερθεί ότι σχεδόν το ½ της παραγωγής είναι κερδοφόρο μόνο μετά από επιδοτήσεις και συνεπώς μόνο το εναπομείναν 20% λειτουργεί αποδοτικά (έναντι 35% στην Ιταλία και 70% στην Ισπανία). Στο στάδιο παραγωγής των ελαιοτριβείων, εστιάζει σε δύο παραμέτρους που επηρεάζουν τη λειτουργία και την αποτελεσματικότητά τους: (i) τεχνολογία παραγωγής και (ii) ιδιοκτησιακό καθεστώς και συγκέντρωση του κλάδου. Επισημαίνεται ότι ο κλάδος στην Ισπανία κυριαρχείται από μεγάλα και σε μεγάλο βαθμό συνεταιριστικά ελαιοτριβεία, ενώ στην Ιταλία τα ελαιοτριβεία, αν και είναι σχετικά μικρά, είναι σε κάποιο βαθμό καθετοποιημένα (με το στάδιο της παραγωγής).

Ανοδική η ζήτηση και οι τιμές διεθνώς την επόμενη πενταετία. Συγκεκριμένα, η ζήτηση εκτιμάται ανοδική κυρίως στις μη παραδοσιακές αγορές. Υπό πίεση η ελληνική παραγωγή ελαιολάδου την επόμενη πενταετία.

Η ελληνική παραγωγή ελαιολάδου εκτιμάται ότι θα δεχθεί σημαντική πίεση από την αναθεώρηση της ΚΑΠ, σύμφωνα με την οποία οι επιδοτήσεις συνδέονται με την καλλιεργήσιμη γη σε κάθε χώρα και σταδιακά επιχειρείται η πλήρης εξίσωση του ύψους επιδότησης ανά εκτάριο καλλιεργήσιμης γης για όλες τις χώρες της ΕΕ.

Οι μεσοπρόθεσμες προοπτικές του κλάδου κρύβονται στην καλύτερη αξιοποίηση της ελληνικής παραγωγής

Η ευνοϊκή διεθνής συγκυρία και η ποιοτική υπεροχή του ελληνικού ελαιολάδου μπορούν να οδηγήσουν σε ανάπτυξη τον κλάδο μεσοπρόθεσμα. Για να υλοποιηθεί, ωστόσο, αυτή η δυνατότητα απαιτούνται διαρθρωτικές μεταβολές: (i) περιορισμός του κόστους παραγωγής (κυρίως μέσω συγκέντρωσης σε όλα τα στάδια παραγωγής) και (ii) αύξηση του μεριδίου παραγωγής που τυποποιείται.

Πηγή: <http://www.nbg.gr/Ανακοινώσεις-Εκδόσεις/Δημοσιεύματα-Εκδόσεις/ΚλαδικέςΜελέτες>

Για περισσότερα άρθρα και πληροφορίες επισκεφτείτε το portal στη διεύθυνση

www.infoil.gr